

Taščica: Prijatelji, ne obsojajte tako naglo. Še se kje najde dobra duša, še. Redki so res. Županova hčerka nam je posipavala vsako jutro na okno drobtinic in drugih dobrih stvari. Sedaj pa vže dva dneva nismo dobili ničesar. Bog vé, kaj jej je. Izvestno je bolna, da bi le hitro ozdravela. Pozabila nas izvestno ni, ker je takó dobro in ljubeznivo dekletce. Še je dobrih ljudij na svetu, še.

Ščinkovec: Redki so, redki. Vzpomladi radi poslušajo, da jih s petjem razveseljujemo, zdaj pa pogini od gladí. Žalostni so to časi, prijatelji!

Palček (priskakeketá v grmovje blizu jablane): Kaj tu modrujete? Ni se še svet podrl, nè! Pogum, pogum! Ta je lepa: tožiti in obrekovati znate, a da bi si sami kaj poiskali, tega nè. Mislíte li, da vam bodo pečene prepelice same v kljunček letele?

Vravec (senici): Presneto pogumno govóri ta poníglavček!

Ščinkovec: Preiskali smo vže vse kote in ni ga nikjer zrnea.

Palček: Hm, morda bi se pa še vender kje kaj dobilo. Stikal sem tam doli okolo županove kašče in mislim, da se bode ondu vender kaj za naše prazne želodčke dobilo.

Vravec (senici): Majhen možiček, ali prebrisana glava, ni li res, gospodična? Dobro govóri!

Palček: Dobilo se bode, dobilo. Vže gori blizu strehe je luknjica, a od ondó se kaj lehkó pride v kaščo. To sem jaz sam poskusil. Gospóda moja! to bode kosilo. Vže dolgo niso okusili vaši kljunčki takih slaščic. Le hitro z menój, ne bode zamán!

Vravec: To sem si mislil, ta vedno kaj stakne. Kdo bi si mislil, a zdaj? To bode življenje!

Vsi: Živio, živio palček! (Otidejo z njim, a vravec poje gredóč znano národno pésenco:

„Kmetič žito seje,
Vravec mu se smeje,
Cibí, cibí héjcapea,
Ti nesrečni vravec!“ i. t. d.)

Lovske kvante.

I.

ólunoč je vže proč. Vzpomladanska noč je; toda na Planinah leži mrzel zrak in Triglav je zavít v gosto meglo. V slabem svitu zvezd ne vidiš družega nego sem ter tjà obrise gorovja in družega ne slišiš nego šumenje globoko v dolini penečega se hudournika. — Kar se v nekej razpôki pokaže mož, zleze iz nje ter posluša. Dívji petelin ne „dela“ še zdaj „riglja“¹⁾, niti se še ne daní, toda neznanec potegne nekoliko krati „prav pošteno“ iz svoje (lovske) steklenice, zapnè si suknjo, vrže puško preko rame in stopa po znanej stezi po zmrzlem snegu naprej.

¹⁾ Lovski izraz za: petelin poje. —

Tó je lovski pomočnik Jože; „nad petelina gre“¹⁾, ne da bi streljal, ker to je opravilo posestnikovo, kateri je vže tudi na velik petelinji lov iz mesta povabil svoje goste; Jože mora le paziti, da ne bi „divjaki“²⁾ postreljali petelinov. Res je, da tako zgodaj petelin še spi, ali „divjak“ vže bdi in izvestno kje „čaka“; tega je lovec tako prepričan, kakor da je njegov patron, sv. Jožef, svetnik v nebesih. „Divjakov“ je pač dosti v okolici in tudi taci, ki lovca z isto hladnokrvnostjo ustrelé kakor srno ali kako drugo divjačino. — Jože je zdaj ravno do ónega mesta prišel, kjer so pred dvema leti njegovega tovariša, lovca Janeza, našli. Bil je v srce zadet; trske njegovega puškega kopita tičale so deloma v lobanji, deloma so ležale okolo njega. Jože uprè palico tù nekoliko bolje v zemljo ter gre mirno naprej. Še le nekaj sto korakov odtod obstoji in vleče na ušesa. Petelin se ni oglasil, ali doli, doli v razpoki, odtod prihajal je glas, podoben ónemu, ki ga izvabimo puški, ako jo bašemo.³⁾ Jože je sklenil tukaj počakati: saj mora priti. Kar zašumelo je nad njim v smrečji; blizu njega oglasil se je petelin. To traje pa le pol ure, toliko časa, da lahko „divjak“ gori dospè; kajti more se le mej „rigljem“ petelinu bližati, mej odmori pa mora tiho stati. — V tem se je zdanilo. Jože se je skrtil za bližnje drevo. Petelin prav veselo nadaljuje svoj „rigelj;“ a lovec čuje le na korake, kateri se mu vedno bolj in bolj bližajo — on je sliši — po stezi, njemu nasproti, hití gorostasen mož ter potegne puško z rame. Kar obmolkne petelin. Jože pogleda lahko „divjaku“ v lice: spozna ga, ogljar Francè je. Petelin zopet „dela rigelj;“ zdaj še le ima lovec priložnost, izza drevesa stopiti; kakor bi bil iz tal vzrastel, stoji pred „divjakom“ ter ga pozdravi, rekoč:

„Dobro jutro, Francè!“

Ta je res nekoliko osupel, ojunači pa se takój ter odzdravi lovecu: „Dobro jutro!“

„Tebe pa ni treba tukaj, Francè,“ méni lovec, „kaj pa hočeš tu?“

„Petelina si bom ustrelil,“ odgovori óni, hoteč počasi naprej.

„Ne boš vrele kaše pihal, nè, Francè.“

„Pa jo bom!“ rujove ta ter zavihí palico.

— V tem trenutku umolkne petelin ter odletí. —

Vže hoče lovec ustreliti, a vest mu pravi „nè;“ razdražen je — obrne puško, trdo jo prime in njegove puške kopito trešči s tako silo na „divjakov“ hrbet, da temu takój pade puška iz rok in on sam telebi na tla.

Tu leží in se vije; kri teče na kamenje.

Jože gleda temno na žrtvo svoje jeze: „Ali imaš zdaj dosti, Francè?“

Niè odgovora. —

„Ali je pa tudi takó kriv, da ga smeš usmrtiti?“ takó se je oglašala vest lovčeva. — Morda je moža le lakota prisilila; njemu je za veliko število otrok skrbeti. Ti otroci se bodo zdaj zbudili, vprašali po očetu in po jedi in — „Vstani, Francè, saj ni tako hudo!“ zakliče lovec. Pomiloval je svojega nasprotnika; poznal je tudi sam strast „divjačenja.“⁴⁾ Saj je bil tudi sam jeden izmej najbolj glasovitih „divjakov,“ dokler ga ni imenoval gospodar lova za lovskega pomočnika.

¹⁾ Lovski izraz za: petelina streljati. —

²⁾ Lovski tatovi.

³⁾ To je puška „Vorderlader.“

⁴⁾ Divjačenje = das Wildern.

„Vstani no, pa ne bríj noreev, Francè, pa pojdi; vidiš, molím ti roko, da tí pomagam na nogi!“

„Nè, nè, Jože, to bo pač dosti, ti si mi mnogo prizadel!“ stoka „divjak“ in poseže kakor slepec po roki. „To gre zdaj vse tako na okrog, — oh to je hudo, — ti si mi morebiti še lobanjo ⁶⁾ prebil.“

Lovec ga je položil na zemljo takó, da je lahko glavo na mah naslonil.

„Petelin je vže proč, kaj ne?“ vpraša Francè. Glas njegov tresel se je. Jože ničesar ni odgovoril, on je sušil kri, katera je divjaku po roki curljala in je položil nekoliko kresilne gobe v rano.

„Tega pa še vedel nisem, Jože, da si tako usmiljen. Jeden požirek slivovke kaj ne, daš mi tudi?“

Lovec ponudi „divjaku“ svojo steklenico, potlej mu obveže roko in vpraša: „Ali ti je sedaj bolje, Francè?“

„Mnogo bolje,“ mrmra ta in zaprè oči.

Jože pomočil je senci ranjenca s slivovko. „Divjak“ se počasi dvigne. „Pa tako zelo udariti, lovec,“ reče počasi klaverno, prijemši njegovo roko. „To je bilo pa res vže preveč, in veruj mi, midva se ne snideva na petelinjem lovu nikdar več!“

„Pusti to, pa pojdi domóv; nisva mogla drugače.“

Denašnji prigodek pa hočeva pozabiti; samó puško, Francè, moraš mi pustiti; moja dolžnost je.“

„Ne, lovec, tega mi ne smeš storiti, glej, inako ti jo moram odkupiti, brez te puške tù —“ Počasi je segel po puški, roka se mu je tresla — „Saj veš, kaj je, Jože, — — ne bi mogel živeti; dedina je in je bila vedno mi v veselje — — takó sem — s to puško — tudi lovca Janeza ustrelil —“ V tem trenutku počí in z milim vzdihom zgrudi se Jože na tla.

„Hà, pada, — dà, krasen petelin — psi!“ krohotá se Francè, kateri je ustrelil nesrečnega loveca. Kar zagrmi drug strel, toda gori v grmovji; zdaj zastoče pa Francè, požene se k višku, pade potem na tla. Zdaj se mu ni treba več hliniti: kri mu curkoma teče iz stegna.

Iz grmovja hiti mož v drvarskej obleki k loveu; puško povési in strga svojo ruto z vratu, hoteč jo rabiti za obvezo. Nesrečnemu Jožetu ni bilo več pomoči — krogla prodrla mu je bila srce. — Proč od mrtvega, z divjo kletvijo k umirajočemu skoči drvar. On je vse v grmovji skrit poslušal. Tudi on je „divjak,“ toraj gotovo ne prijatelj lovčev; ali tako krivico videti, razdražilo ga je — visoko zavíhtí kopito ter je trešči na glavo ogljarjevo.

Loveca s prestreljenimi prsi, „divjaka“ z razbito lobanjo —, tako so našli obè trupli v gozdu. Za nekaj let še le je oni drvar, kot navaden tat prijet in zaprt, pred sodiščem razjasnil pravo stanje teh stvari.

(Prosto po nemškem prel. Collensis.)

⁶⁾ Lobanja = Schädel.

